

Hautaustoimen ohjesääntö

Hyväksytty yhteisessä kirkkovaltuustossa 15.6.2017, vahvistettu Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulissa 13.9.2017. Voimaan 1.10.2017.

1 § HAUTAUSTOINTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Helsingin seurakuntayhtymän (jäljempänä seurakuntayhtymä) hautaustoimessa on noudatettava hautaustoimilaissa, kirkkolaisissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa olevien säännöksiä lisäksi tämän ohjesäännön määräyksiä.

Hautaustoimilaki (457/2003)

Kirkkolaki (1054/1993) 17 luku

Kirkkojärjestys (1055/1993) 17 luku

Terveystieteiden laeissa (1280/1994) 7 luku 39 - 42 §

KL 17 luku

7 § Hautaustoimen ohjesääntö

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulille vahvistettavaksi.

Hautaustoimen ohjesääntöön on otettava tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

2 § HAUTAUSTOIMEN HALLINTO

Seurakuntayhtymän hautaustoimesta vastaa yhteinen kirkkoneuvosto.

Tämän ohjesäännön lisäksi päätösvallan käyttämisestä hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännössä, hallinnon johtosäännössä ja kiinteistöosaston johtosäännössä. Hautaustoimen tehtäviä hoitaa kiinteistöosaston ympäristö- ja hautaustoimi.

KL 10 luku

4 § 2 ja 3 mom. Johtokunnat. Viranhaltijan ja luottamushenkilön toimivalta

Kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle sekä kirkkoneuvoston alaiselle viranhaltijalle voidaan ohje- tai johtosäännössä antaa valta ratkaista kirkkoneuvostolle kuuluvia säännössä mainittavia asioita, joiden merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisena.

Asiaa, jota 3 §:n 3 momentin mukaan ei saa antaa kirkkoneuvoston jaoston ratkaistavaksi, ei voida antaa johtokunnan päätettäväksi eikä edellä 2 momentissa mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

5 § Ratkaisuvallan siirtäminen

Kirkkoneuvosto tai sen puheenjohtaja voi ohjesäännössä määrätyn ajan kuluessa siirtää johtokunnan ja 4 §:ssä mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian kirkkoneuvoston käsiteltäväksi. Kirkkoneuvosto voi tällöin kumota päätöksen tai muuttaa sitä taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

3 § HAUTAUSMAAT

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaat ovat:

1. Hietaniemen hautausmaa, jossa on
  - a) Vanha alue
  - b) Uusi alue
  - c) Hietaniemen alue
  - d) Uurnalehto
  - e) Suomen Kaartin hautausmaa
2. Malmin hautausmaa
3. Kulosaaren hautausmaa
4. Honkanummen hautausmaa
5. Maunulan uurnalehto
6. Kallion uurnaholvi
7. Östersundomin hautausmaa

Hautausmaita voidaan perustaa ja laajentaa siitä erikseen säädetyssä järjestyksessä.

Hautausoimilaki 2 luku

3 § Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evangelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

KJ 17 luku

1 §

Seurakunnalla tulee olla oma tai toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

4 § HAUTAUSMAAKAAVA JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitelmaa.

KL 17 luku

8 § Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy jokaista hautausmaata varten hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman, jotka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettaviksi. Kirkkojärjestyksessä säädetään niistä asioista, joista hautausmaakaavassa ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa on määrättävä.

KJ 17 luku

6 §

Hautausmaakaava on yleiskartta, joka osoittaa hautausmaan rajat, sen liikenteen järjestelyt, eri toimintojen sijoitukset sekä jakaa hauta-alueet sopiviin yksiköihin. Hautausmaakaava laaditaan siten, että hautausmaaksi varattu alue tulee maaston luonne, kauneusnäkökohdat ja seurakunnan taloudellinen kantokyky huomioon ottaen käytetyksi tarkoituksenmukaisesti. Kaavaan sisältyy myös hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma, jätehuollon järjestäminen sekä käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti.

Hautausmaan käyttösuunnitelma sisältää hautausmaakaavan sanallisen selityksen, joka selventää ne hautausmaakaavan yksityiskohdat, jotka eivät ilmene piirustuksista. Suunnitelmasta ilmenee lisäksi, onko hautausmaalla tai sen osalla käytössä syvähautaus ja missä järjestyksessä hautaosastot otetaan käyttöön. Käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon myös eri aikoina perustettujen hautausmaan osien ominaispiirteet sekä esitetään hautausmaan käytön erityiset rajoitukset.

5 § HAUTA

Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan (ks. kuva liitteenä).

Arkkuhaudan vähimmäissyvyydestä määrätään terveydensuojeluasetuksessa. Jos hautausmaa tai sen osa käyttösuunnitelmassa on osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin, jolloin vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkku kohden.

Urnahaudan vähimmäissyvyys on noin 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Urnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa.

Tuhkan hautaaminen voidaan suorittaa kestävästä aineesta tehdyssä urnassa myös urnaholviin (kolumbaarioon). Urnaholvissa voi olla yhdelle tai useammalle urnalle tarkoitettuja hautapaikkoja.

Hautaaminen Kallion kirkon urnaholviin ja kalliohautaamisiin toimitetaan käyttösuunnitelmassa mainitulla tavalla.

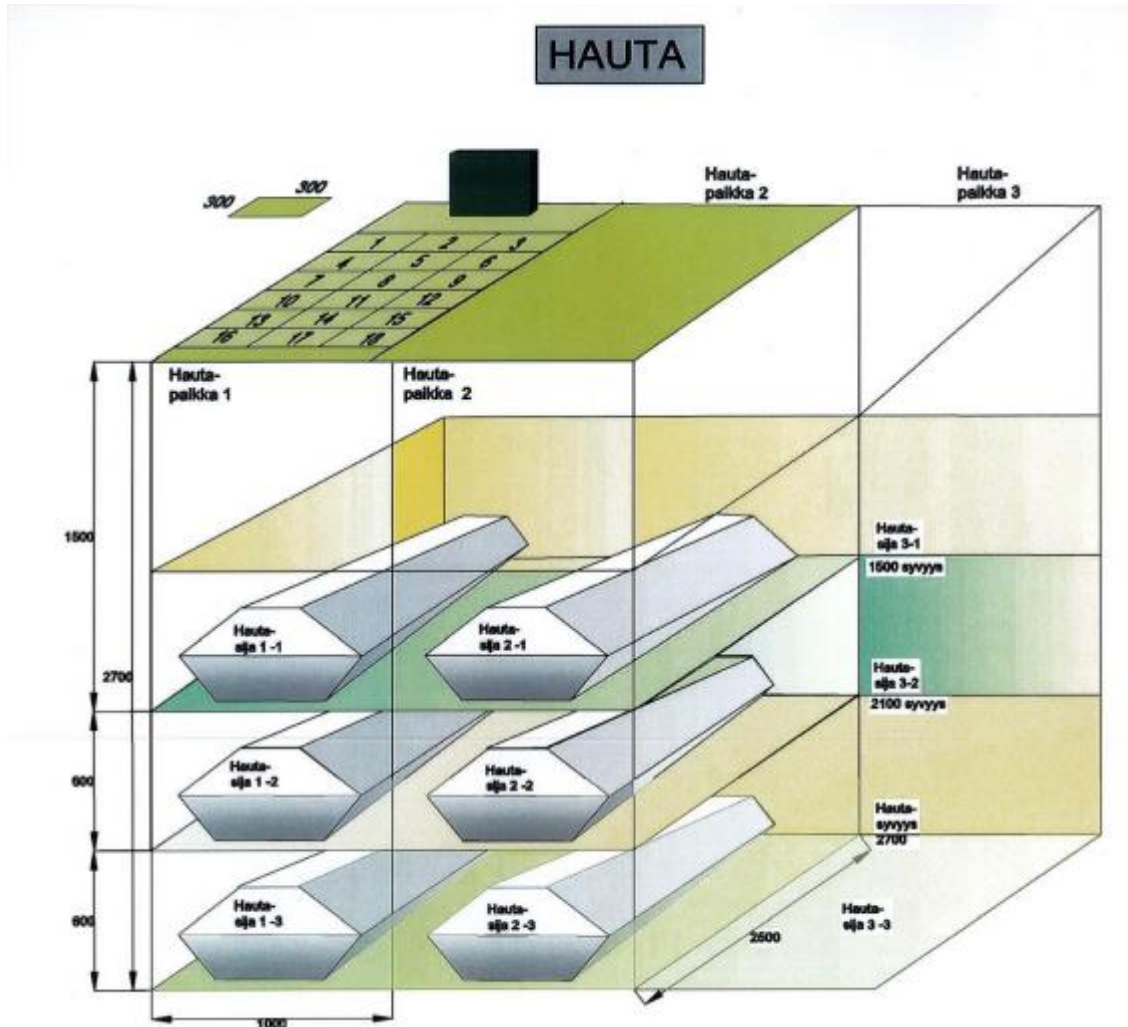
Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä.

Hautausmaalla voi olla myös tuhkan sirottelualue.

Hautaoikeuden voimassaoloajan päätyttyä Kallion kirkon urnaholviin sijoitetussa urnassa oleva tuhka haudataan Kallion urnaholvin kalliohautaamisiin ja Hietaniemen urnaholviin sijoitetussa urnassa oleva tuhka Hietaniemen muistolehtoon.

Hautausmaalla voi olla alue, joka on tarkoitettu joukkotuhon uhrien hautaamiseksi yhteishautaan. Helsingin seurakuntayhtymän hautausmailla arkkuhautojen koskemattomuusaika on 25 vuotta.

Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 25 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta, mikäli maan laatu ja aiemmat hautaukset sen sallivat.

Kuva: Hauta, hautasijat, hautasyvyudet, urnasijat arkkuhaudassa

Terveydensuojeluasetus 40 § 2 ja 3 mom.

Arkkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Ruumis voidaan sijoittaa myös hautakammioon edellyttäen, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Hautakammioon saa haudata 2 momentissa mainittua aikaa lyhyemmin väliajoin edellyttäen, että kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy hautaamisen.

6 § HAUTAIOIKEUS

Hautasijan osoittamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Hautasija luovutetaan Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaalta kotikuntalain 4 §:ssä mainituille vainajille, joiden kotikunta oli kuolinhetkellä Helsinki.

Myös muulle kuin kotikuntalain 4 §:ssä mainitulle vainajalle voidaan luovuttaa pyynnöstä hautasija Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaalta, mikäli se on seurakuntayhtymän hautausmaiden käytön kannalta mahdollista.

Hietaniemen hautausmaalta luovutetaan seurakuntayhtymälle palautuneita arkkuhautoja vain Helsingin seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien jäsenille, joiden puoliso, lapsi, isä, äiti, sisar tai veli on haudattu kyseiseen hautausmaahan. Lisäedellytyksenä on, että suvun hallinnassa olevassa haudassa/haudoissa ei ole tilaa uudelle hautaukselle tai se ei ole teknisesti mahdollista. Erityisen painavista syistä tästä voidaan poiketa hakemuksesta.

Kallion urnaholvista luovutetaan urnahautoja vain Helsingin seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien jäsenille. Perustellusta syystä Kallion urnaholvista voidaan luovuttaa urnahauta myös muulle vainajalle. Kallion urnaholvissa hautaoikeuden voimassaoloaikaa ei pääsääntöisesti voida jatkaa.

Herttoniemen seurakunnan ja Matteus församling -seurakunnan Kulosaareassa asuvilla jäsenillä on etusija tulla haudatuksi Kulosaaren hautausmaahan.

Malmin hautausmaalla on erillinen hautakortteli, josta luovutetaan urna- ja arkkuhautoja Uudenmaan alueen katolisten seurakuntien jäsenten hautaamiseen.

Östersundomin hautausmaalta luovutetaan uusia arkkuhautoja vain helsinkiläisille vainajille ja niille sipoolaisille vainajille, jotka olivat Sipoossa kirjoilla 31.12.2008. Sipoolaisten oikeus on voimassa vuoden 2040 loppuun asti. Lisäksi Vantaan seurakuntayhtymä ja Sipoon seurakuntayhtymä ovat tehneet vuonna 1986 sopimuksen, jonka nojalla voidaan luovuttaa hautoja vainajille, jotka ovat Vantaan seurakuntayhtymän jäseniä ja asuvat kappelin alueella (Sotunki, Hakunila ja Västersundom) ja joilla on omaisia haudattuna Östersundomin kirkon hautausmaalle. Lisäedellytyksenä on, että suvun hallinnassa olevassa haudassa/haudoissa ei ole tilaa uudelle hautaukselle tai se ei ole muuten mahdollista.

Helsingin seurakuntayhtymän tunnustukseton hauta-alue sijaitsee Honkanummen hautausmaalla. Hauta-alue on yhteinen Vantaan seurakuntayhtymän kanssa.

Käyttösuunnitelmassa määrätään muista hautaoikeuden luovuttamista koskevista hautausmaakohtaisista rajoituksista.

Hautaoikeus luovutetaan 25 vuodeksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Voimassaoloaika päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 25 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan uudelleen käyttää. Ennen 1.1.1994 luovutetun kertahaudan hautaoikeuden voimassaoloaikaa ei voida jatkaa.

Hautaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa enintään 25 vuodeksi kerrallaan, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle

järjestelylle tai hoidolle. Voimassaoloajan pidennystä on haettava ympäristö- ja hautaustoimen hautapalveluista ennen määräajan umpeutumista.

Hautaaminen on mahdollista koko hautaoikeuden voimassaoloajan. Mikäli uuden hautauksen jälkeen hautaoikeutta jää alle 25 vuotta, oikeudenhaltijan on lunastettava hautaoikeuden pidennystä siten, että hautaoikeus on voimassa uuden hautauksen jälkeen 25 vuotta. Hautauksen yhteydessä suoritettavat maksut määräytyvät voimassaolevan hautaushinnaston mukaan, johon vaikuttaa haudattavan vainajan kotikunta.

Mikäli hautaoikeuteen lunastetaan pidennystä ilman, että haudataan haudataan uusi vainaja, maksu pidennyksestä peritään voimassa olevan hautaushinnaston mukaan.

Kun merkittävän henkilön tai kulttuurihistoriallisesti erityisen arvokkaan haudan hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy, yhteinen kirkkovaltuusto voi, tarvittaessa museovirastoa kuultuaan, määrätä haudan seurakuntayhtymän kustannuksella säilytettäväksi. Yhteinen kirkkovaltuusto voi tällöin oikeuttaa myös muun yhteisön tai henkilön vastaamaan haudan säilyttämisestä.

Hautaustoimilaki 2 luku

4 § Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailla asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

5 § Tunnustukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tunnustukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa.

KL 17 luku

2 § Hautaoikeus

Oikeudesta tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaahan säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi luovuttaa hautaoikeuden muullekin kuin hautaustoimilain 4 §:ssä tarkoitettulle vainajalle. Oikeus haudata luovutetaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle.

Hautaaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Voimassaoloaika päättyy kuitenkin aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut

15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan uudelleen käyttää. Hautaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Hautaoikeuden lakkaamisesta siinä tapauksessa, että haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, säädetään 5 §:n 3 momentissa.

KL 26 luku

7 § Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin, mitä 17 luvun 5 §:ssä on säädetty.

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla kumotun kirkkolain mukaan olleita oikeuksia.

Hautaustoimilaki 8 luku

23 §

1 mom

Jollei vainaja ole eläessään nimenomaisesti toivonut tietyn henkilön huolehtivan hautaamiseen, tuhkaamiseen ja tuhkan käsittelyyn liittyvistä järjestelyistä, voivat järjestelyistä huolehtia vainajan eloonjäänyt puoliso tai kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyt henkilö sekä lähimmät perilliset.

4 mom

Jos 1 momentissa tarkoitetut henkilöt eivät pääse yksimielisyyteen hautaamisen tavasta, paikasta tai hautaustoimituksesta, käsitellään asia 1 momentissa tarkoitetun henkilön kanteesta siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiiriin vainajan kotikunta hänen kuollessaan kuului.

KL 17 luku

6 § Erimielisyyden ratkaiseminen

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, siitä keitä hautaan voidaan haudata, haudan haltijan velvollisuuksista tai muusta hautaa tai hautaamista koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa ole toisin määrätty.

27 §10

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnan tai seurakuntayhtymän päätökseen, joka koskee hautasijan osoittamista tai hautaustoimesta perittäviä maksuja, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätökseen, jolla krematorion ylläpitäjä on kieltäytynyt luovuttamasta tuhkaa, haetaan muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään.

7 § HAUTAAMISJÄRJESTYS

Haudattaessa aikaisemmin lunastettuun hautaan on hautausjärjestelyistä huolehtivan esitettävä tarvittaessa ensisijaisten oikeudenomistajien suostumus asiaan sekä sukuselvitys.

Kirkkolain 17 luvun 4 §:ssä mainitusta luvasta päättää hautaustoimen päällikkö.

KL 17 luku

4 § Hautaamisjärjestys

Jollei siitä, keitä hautaan voidaan haudata, ole sovittu 3 §:n 2 momentin

mukaisesti, hautaan saadaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi sattuneiden kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jollei tällaista sukulaista ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, hautaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset. Hautaoikeuden haltijan suostumuksella voi hautaustoimesta vastaava seurakunnan viranomainen antaa luvan haudata hautaan muunkin henkilön, milloin siihen on erityinen syy.

8 § HAUTAIOIKEUDEN HALTIJA

Hautaioikeuden haltijasta on voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

KL 17 luku

3 § Hautaoikeuden haltija

Hautaioikeuden haltija edustaa niitä, joita voidaan haudata hautaan sekä käyttää puhevaltaa hautaa koskevissa asioissa siten kuin hautaustoimilaissa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

Hautaioikeuden haltijasta ja siitä, keitä hautaan voidaan haudata, sovitaan hautaa luovutettaessa. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, milloin leskeä ei ole taikka hänkin on kuollut, ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Jos heitä on useita, heidän on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevissa asioissa. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole voineet sopia hautaoikeuden uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä hautaoikeuden haltijan ja antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta.

9 § TODISTUS HAUTAIOIKEUDESTA

Hautaioikeuden haltijalle annetaan todistus, jossa on tiedot haudan sijainnista, hautaoikeuden voimassaoloajasta ja hautaoikeuden haltijasta sekä, jos siitä on sovittu, keitä hautaan voidaan haudata.

10 § RUUMIIN JA TUHKAN KÄSITTELY, SÄILYTTÄMINEN JA KULJETTAMINEN

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa ruumissuojassa, jonne ei saa päästää sivullisia. Arkkuun on merkittävä vainajan nimi ja henkilötunnus. Arkussa on oltava tuoteseloste, josta voidaan todeta arkun soveltuvuus hautaamiseen ja tuhkaukseen.

Itsetehdyn arkun hyväksymisestä hautaamista varten päättää hautausmaan esimies tai hautaustoimen päällikkö.

Hautausmaan esimies voi määrätä ruumiin siirrettäväksi hautaan ennen hautaamista terveydensuojelusyistä tai muusta erityisestä syystä. Tällöin hauta on peitettävä arkun korkeudelta.

Omaisten pyynnöstä ruumis voidaan viedä hautaan ennen hautaamista, jos esteitä siihen ei ole.

Helsingin seurakuntayhtymässä tuhkauksia suoritetaan Malmin hautausmaan ja Honkanummen hautausmaan kappelien yhteydessä sijaitsevilla krematorioissa.

Tuhkattavan vainajan on oltava rakenteellisesti tuhkausprosessiin soveltuvassa arkussa.

Ennen tuhkausta tai hautausta tulee hautausjärjestelyistä huolehtivan toimittaa ympäristö- ja hautaus-toimen hautapalveluille hautauslupa, jos tietoa henkilön kuolemasta ei ole rekisteröity väestötietojärjestelmään.

Tuhkan luovuttamisesta sekä tuhkauksen ja tuhkan sijoituksen rekisteröinnistä on voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Mikäli tuhkaa ei ole noudettu krematoriosta vuoden kuluessa tuhkaamisesta, seurakuntayhtymällä on oikeus haudata tuhka seurakuntayhtymän ylläpitämän hautausmaan muistolehtoon.

Terveydensuojeluasetus 7 luku

41 § Ruumiin käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle.

Muulla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista.

Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Ruumiinkuljettamisesta valtioiden välillä säädetään erikseen.

Hautaustoimilaki 7 luku

18 § Tuhkan luovuttaminen

Krematorion ylläpitäjä saa luovuttaa tuhkan vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan sijoitettavaksi. Luovutuksensaajan on ennen tuhkan luovuttamista ilmoitettava kirjallisesti krematorion ylläpitäjälle, minne tuhka tullaan sijoittamaan.

Krematorion ylläpitäjä ei saa luovuttaa tuhkaa, jos on perusteltu syy epäillä, että tuhkaa tulnaisiin käsittelemään tämän lain säännösten vastaisesti.

Krematorion ylläpitäjän on tuhkan luovuttamiseen liittyvässä toiminnassa noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kiellilaissa (423/2003) sekä laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään.

11 § HAUTAAMINEN

Hautaamisen ajasta on sovittava ympäristö- ja hautaus-toimen hautapalvelujen kanssa viimeistään viisi työpäivää ennen hautausta.

Hautaamista ei suoriteta sunnuntaina, maanantaina, uudenvuodenpäivänä, loppiaisena, pitkänäperjantaina, pääsiäislauantaina, pääsiäispäivänä, vappuna, helatorstaina, juhannusaattona, juhannuspäivänä, pyhäinpäivänä, itsenäisyyspäivänä, jouluaattona, joulupäivinä eikä muina hautausmaaston päällikön päättäminä päivinä.

Hauta kaivetaan hautausmaakaavan määräämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan luut peitetään haudan pohjalle. Arkun ja uurnan hautaan laskua valvoo aina seurakuntayhtymän työntekijä.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatuovassa arkussa. Arkussa on oltava tuoteseloste, josta voidaan todeta arkun soveltuvuus maahan hautaamiseen. Ruumiin hautaaminen voidaan erityisistä syistä sallia ilman arkkua, mikäli terveydensuojelusäännökset sen sallivat. Tuhka on haudattava helposti maatuovassa uurnassa. Tuhkan hautaaminen voi tapahtua myös ilman uurnaa hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisella tavalla.

Arkkuhauta peitetään toimituksen aikana kannella, jonka päälle kukkalaitteet lasketaan.

Haudan avaamisesta ja peittämisestä sekä uurnalokeron edessä olevan laatan irrottamisesta ja paikoilleen asettamisesta huolehtii ympäristö- ja hautausmaaston. Omaiset voivat peittää haudan hautausmaan esimieheltä saamiensa ohjeiden mukaan, jos siitä on erikseen sovittu.

Haudalla olevat hautamuistomerkit ja rakennelmat on hautaoikeuden haltijan kustannuksella poistettava haudalta hautausmaan esimiehen antamien ohjeiden mukaan viimeistään viikko ennen hautausta ja hautauksen jälkeen taas asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta eikä aiheuta haittaa hautausmaiden huoltotöille.

Omaisten on poistettava hautaamisen tai siunaustilaisuuden jälkeen haudalle lasketut kukat, kukkalaitteet, sepeleet ja muut tervehdykset seitsemän päivän kuluessa hautaamisesta tai vainajan siunaamisesta, minkä jälkeen hautausmaan henkilökunnalla on oikeus poistaa ja hävittää ne kortteineen ja muistonauhoineen.

Muistolehtoihin ja muistelupaikoille tuodut kukat ja muut tervehdykset poistetaan hautausmaan toimesta siten, että uusille kukille ja tervehdyksille on aina riittävästi tilaa sekä, että muistolehto alue pysyy hautausmaan arvoa vastaavassa kunnossa.

Siunaustilaisuudesta kappeliin jääneet kukat, kukkalaitteet ja sepeleet säilytetään seuraavan työpäivän päättymiseen asti. Tämän jälkeen hautausmaan henkilökunta hävittää ne asianmukaisesti.

Hautaustoimilaki 1 luku

2§ Yleiset velvollisuudet

Vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava.

Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Hautaustoimilaki 7 luku

19 § Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

Tuhka on vuoden kuluessa tuhkaamisesta haudattava tai muulla tavoin sijoitettava pysyvästi yhteen paikkaan. Jolleivät 23 §:ssä tarkoitetut henkilöt tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhkasta, sijoitetaan tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

Tuhkan sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Terveydensuojeluasetus

40 § 1 mom. Hautaaminen

Vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa.

12 § HAUDATUN RUUMIIN TAI TUHKAN SIIRTO

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan siirtää toiseen hautaan, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämää lupaa. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi ympäristö- ja hautaustoimelle. Helsingin seurakuntayhtymä ei suorita haudatun ruumiin siirtoa.

Hautaustoimilaki 8 luku

24 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen.

Terveydensuojeluasetus

42 § Haudatun ruumiin siirtäminen

Haudatun ruumiin siirtämistä koskevaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle osoitettuun hakemukseen on liitettävä tiedot vainajasta sekä virallinen selvitys kuoleman syystä ja ajasta, ruumiin hautapaikasta sekä selvitys ruumille varatusta uudesta hautapaikasta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hankittava hautausmaiden omistajilta lausunto terveydellisten seikkojen selvittämiseksi haudatun ruumiin siirtämisestä tehdystä hakemuksesta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveyshaitan ehkäisemiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä aika, jonka kuluessa ruumiin siirtäminen on toimitettava.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä ruumiin siirtämistä koskeva päätös tiedoksi sen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jonne ruumis siirretään, sekä asianomaisille lääninhallituksille [1.1.2010 alkaen asianomaisille aluehallintovirastoille] ja hautausmaiden omistajille.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.

Hallintolaki (434/2003)

34 § 1 mom. Asianosaisen kuuleminen

Asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

13 § HAUDAN HOITAMINEN

Hautaa on hoidettava niin kuin siitä on erikseen säädetty ja hautausmaakohtaisesti ohjeistettu.

Seurakuntayhtymä voi tarvittaessa antaa määräyksiä hautojen hoitamisesta yleisen järjestyksen ja rauhan säilyttämiseksi.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi kirkkolain mukaisilla perusteilla määrätä haudan seurakuntayhtymän kustannuksella säilytettäväksi. Yhteinen kirkkovaltuusto voi tällöin myös hyväksyä sopimuksen, jolla muu yhteisö tai henkilö sitoutuu vastaamaan haudan hoitamisesta.

KL 17 luku

5 § Haudan hoito

Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Milloin hautausmaalle on haudattu vainaja, jonka muiston vaalimista on pidettävä seurakunnan kannalta tärkeänä, kirkkovaltuusto voi päättää, että hauta hoidetaan seurakunnan kustannuksella.

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta ottaa korvauksesta määrääjäksi vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi tehdä sopimuksia hautojen hoidosta myös siten, että hoitokorvaukset sijoitetaan erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan.

Jos haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hänelle tiedoksi. Jollei hän sitä tee, kirkkoneuvosto voi julistaa hautaoikeuden menetetyksi. Päätöksestä on tiedotettava 24 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Milloin hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus 3 momentissa tarkoitettusta tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettusta tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä tai ilmoituksesta on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä tai ilmoituksesta on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti sanomalehdessä.

14 § HAUTAMUISTOMERKIT

Kaikista haudalle asennettavista muistomerkeistä on toimitettava suunnitelma

kyseiselle hautausmaalle. Jos muistomerkki ei ole hautausmaan käyttösuunnitelman tai yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymien muistomerkkiohjeiden mukainen, tulee suunnitelma hyväksyttäväksi hautausmaan esimiehellä tai hautausmaaston päälliköllä ennen muistomerkin valmistamista. Sama menettely koskee vanhan muistomerkin muuttamista, pysyvää poistamista, uuden muistomerkin tuomista aiemmin lunastetulle haudalle sekä muita haudalle asetettavia rakennelmia.

Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava etukäteen hautausmaan esimiehen kanssa.

Haudalle asetettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle hautausmaan ohjeistuksen mukaisesti. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Viereisten hautojen vahingoittamista on vältettävä. Hautamuistomerkin asettaminen on sallittu vain sulan maan aikana.

Työn päätyttyä on haudata heti siistittävä. Jos viereistä haudata tai sillä olevaa muistomerkkiä tai rakennelmia on vahingoitettu, vahingon aiheuttajan on se heti korjattava. Ajoneuvoilla rikotut nurmikot, muu vahinko tai seurakuntayhtymälle jääneet siistimistyöt veloitetaan vahingon aiheuttajalta tai laiminlyöjältä. Seurakuntayhtymä korjaa tai oikaisee vain sellaisen hautamuistomerkin, jonka vaurioituminen johtuu seurakuntayhtymän toimenpiteestä tai laiminlyönnistä.

Hautausmaan esimiehellä on oikeus kuljetuttaa pois paikoilleen asettamatta jätetyt hautamuistomerkit tai muut laitteet. Työstä aiheutuvat kustannukset veloitetaan laiminlyöjältä. Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli.

Määräysten vastaisesti asetettu muistomerkki on hautausmaan esimiehen kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava. Hautausmaan esimies voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat ja muut kasvit.

Hautaoikeuden päättyessä on hautamuistomerkkien osalta voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Hautausmaaston 5 luvun 14 §:ssä mainitusta hyväksymisestä ja suostumuksesta päättää hautausmaan esimies tai hautausmaaston päällikkö.

Hautausmaastolaki 5 luku

14 § Hautamuistomerkit

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle mahdollisuus poistaa hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päättämissä muistomerkistä huolta hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen. Jos hautamuistomerkkiä ei ole poistettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hautaoikeuden haltijalle on varattu tilaisuus sen poistamiseen, hautamuistomerkki siirtyy hautausmaan ylläpitäjälle vastikkeetta.

KL 17 luku

6 § Erimielisyyden ratkaiseminen

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, siitä keitä haudataan voidaan haudata, haudan haltijan velvollisuuksista tai muusta hautaamisesta koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa ole toisin säädetty.

KJ 17 luku

12 §

Jos hautaoikeus on lakannut ja haudalla on taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaita rakennelmia tai muistomerkkejä, joita ei voida pitää paikallaan, ne on asetettava sopivaan paikkaan hautausmaalla tai muulla tavoin huolehdittava niiden säilyttämisestä.

15 § HAUTAKIRJANPITO

Haudoista ja niihin haudatuista pidetään rekisteriä siten, että siitä voidaan vaikeudetta todeta:

- A. mihin paikkaan tietty henkilö on haudattu
- B. kuka on tiettyyn paikkaan haudattu
- C. kuka on hautaoikeuden haltija

Rekisteriin, jossa on tiedot sekä vainajista että haudoista, merkitään hautaustoimilaissa edellytettyjen tietojen lisäksi siunaamisajankohta, hautaoikeuden voimassaoloaika, hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite sekä, jos siitä on sovittu, keitä haudataan voidaan haudata. Haudan sijainnista merkitään rekisteriin hautausmaan kortteli, linja, hauta, hautapaikka ja hautasija.

Tietoa siitä, mihin tietyn vainajan tuhka on sijoitettu muistolehdossa, ei ilmoiteta omaisille eikä ulkopuolisille. Muistolehdosta laadittuun karttaan merkitään numerolla kunkin sinne sijoitetun tuhkan paikka.

Hautaustoimilaki 5 luku

12 § Hautarekisteri

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voimassaoloaika sekä tieto siitä, keitä haudataan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Vainajista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetyt tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia.

Tässä pykälässä tarkoitettu rekisteri tulee säilyttää pysyvästi. Kun 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö lopettaa toimintansa, tulee tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat luovuttaa säilytettäväksi arkistolaitokseen.

16 § HAUTAUSMAAN KATSELMUS

Yhteinen kirkkoneuvosto antaa ohjeet hautausmailla suoritettavista katselmuksista.

17 § LIIKKUMINEN HAUTAUSMAALLA

Yleisöllä on vapaa pääsy hautausmaalle klo 7:00 – 22:00 välisenä aikana.

Erityisinä juhla-aikoina hautausmaat ovat auki ympäri vuorokauden seuraavasti:

- Pääsiäisenä portit avataan pääsiäistä edeltävänä keskiviikkona klo 7:00 ja suljetaan pääsiäisen jälkeisenä tiistaina klo 22:00.
- Pyhäinpäivänä portit avataan pyhäinpäivää edeltävänä torstaina klo 7:00 ja suljetaan pyhäinpäivänä jälkeisenä maanantaina klo 22:00.
- Jouluna portit avataan klo 7:00 kaksi arkipäivää ennen jouluaattoa ja suljetaan loppiaisena jälkeen ensimmäisenä arkipäivänä klo 22:00.

18 § HAUTAUSMAALLA NOUDATETTAVA JÄRJESTYS

Hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä säädetään erikseen.

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti ovat sallittuja vain niille erikseen osoitetuilla alueilla tai hautausmaakohtaisten määräysten mukaisesti. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin, hautamuistomerkin tai liikuntarajoitteisen henkilön kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajoon. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Jätteet on lajiteltava hautausmaiden jätteidenlajitteluohjeiden mukaisesti.

Järjestyslaki (612/2003)

1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) yleisellä paikalla:

a) tietä, katua, jalkakäytävää, toria, puistoa, uimarantaa, urheilukenttää,

vesialuetta, hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä;

Jätelaki (1072/1993)

19 § Roskaamiskielto

ympäristöön ei saa jättää roskaa, likaa eikä käytöstä poistettua konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto).

19 § VOIMAANTULO

Tämä ohjesääntö tulee voimaan, kun tuomiokapitulin vahvistamista koskeva päätös saa lainvoiman.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan aikaisempi 13.6.2012 vahvistettu hautaustoimen ohjesääntö